

în cuvîntarea atît de bogată în substanță a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a se asigura cel mai larg cadru emulativ talentelor artistice. În foarte cuprinzătoarea Expunere a secretarului general al partidului s-a vorbit și despre sarcinile criticii literare și artistice. Critica teatrală își are partea ei de merit în afirmarea puternică a acestei arte și a cunoscut și ea, în ultimii ani, o creștere în direcția studiului teoretic, a analizei specializate; au apărut și aici talente noi. Totuși, noi nu dăm încă artei teatrale tot ajutorul necesar, ne cantonăm adesea în recenzie rutinieră — generalizînd vag experiențele înaintate — rămînem la adjectivări și clișee verbale, combatem ineficient platitudinea, impostura, nu contribuim îndeustul la ierarhizările de valoare, la etalonarea calitativă a ceea ce e autentic în arta modernă

și la discernerea a ceea ce e fals și mimetism. Nu sînt de acord cu cei ce se interesează numai de teatrul local, fie el chiar cel din București. Există un singur teatru românesc, cu 43 de scene, criticul dramatic veritabil e al întregului teatru național, el elaborează puncte de vedere pentru toți artiștii, face educația estetică a tuturor spectatorilor, e în serviciul întregii mișcări, sarcinile sale nu pot fi niciodată partializate.

E cert că, în lumina comandamentelor de partid, a marilor sarcini ideologice ale activității culturale, ne revine tuturor celor ce sîntem legați, într-un fel sau altul, de mișcarea teatrală îndatorirea de a sprijini această splendidă artă în efortul ei spre o calibrare contemporană a creației și spre o cît mai mare apropiere a ei de publicul firesc, care, azi, la noi, e întregul popor.

PROPAGAREA ȘI VALORIFICAREA CREAȚIEI ORIGINALE

■ SINKA
KAROLY

Vă rog să-mi permiteți să supun atenției dumneavoastră cîteva probleme ale activității noastre, care ne frămîntă nu numai pe noi și pe care le consider, de aceea, probleme generale.

„Spune-mi care îți este repertoriul și îți spun ce fel de teatru ai” — se spune pe la noi. Și trebuie să recunoaștem că, de multe ori, cînd sîntem întrebați, dăm răspunsuri evazive, șovăim, revenim, modificăm, în loc de un răspuns dăm explicații. Nu e de competența noastră să căutăm vinovatul și ar fi și dificil de găsit în acest mare mecanism, de funcționarea căruia depinde, în ultimă instanță, eficiența activității politico-educative, a cărei piatră de încercare rămîne contribuția adusă la propagarea și valorificarea creației originale. Dacă nu mă înșel, pe lângă multe preocupări, cele mai spectaculoase rezultate cu care se poate mîndri Direcția instituțiilor de spectacol artistic este serioasa muncă depusă în comandarea, achiziționarea și recomandarea unor texte noi, valoroase, care să acopere o mare gamă tematică, care să dezbată, cît mai

diversificat, problematica, viața, aspirațiile omului societății noastre, harnic și devotat constructor al propriului viitor, preluînd, de fapt, o sarcină a teatrelor, care și ele au această obligație. Un număr imens de piese în premieră absolută au fost jucate în ultimii ani de teatrele noastre (numai la Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara s-au jucat de aproape trei ori mai multe piese decît înainte de 1970). Dar, dacă în comandarea de piese noi Direcția instituțiilor de spectacol artistic a reușit, în recomandarea lor, în drumul lor către teatre, se mai întîmpină greutăți. Credem că soluționarea acestei probleme nu este prea dificilă, mai ales cu mijloacele moderne de multiplicare. Nu cred că autorii ar avea ceva împotriva ca piesele lor să fie prezentate pentru prima dată în provincie, unde există o mobilitate mai mare în includerea lor în planul de premiere. Chiar și teatrul nostru se poate mîndri cu o seamă de premiere absolute cu piese originale autohtone.

Teatrele maghiare depun tot efortul pentru a-și aduce contribuția la munca de mo-

delare și formare a conștiințelor oamenilor muncii, pornind de la comunitatea intereselor tuturor locuitorilor acestor meleaguri, cu un profund devotament și atașament față de P.C.R., forța conducătoare a națiunii noastre socialiste. Dramaturgia maghiară din România a obținut în ultimii ani succese remarcabile, într-o diversitate de forme și modalități dramatice, dar cu aceeași gândire, în cadrul umanismului socialist, a căutat și caută să răspundă unor mari întrebări existențiale. Piesele lui Sütő Andras sau Kocsis Istvan vă sînt cu siguranță bine cunoscute tuturor. Dar am dori ca dramaturgii maghiari din România să abordeze cu mai mult curaj tematica contemporană, să scrie mai multe piese inspirate din realitățile noastre imediate, din viața și preocupările oamenilor muncii de naționalitate maghiară, care, în strînsă unire frățească cu poporul român, au de construit același viitor, de apărut aceleași cuceriri.

Nu sîntem adepții festivismului. Dar confruntările periodice au o importanță mare, ele dau posibilitatea unui schimb de opinii, de experiență, au darul de a atrage atenția publicului asupra fenomenului cultural-educativ. Timișoara ar putea fi locul ideal unde, din doi în doi ani, s-ar putea organiza Festivalul dramaturgiei autohtone de imediată actualitate și de apariție recentă: orașul, puternic centru muncitoresc, prin

componența lui, oferă public pentru orice teatru. Spectacolele ar putea fi urmate de rodnice discuții între dramaturgi, realizatori și public; ar putea fi prezenți și delegați ai institutelor de teatru, pentru a cunoaște mai bine provincia, pentru ca absolvenții să se convingă văzînd cu ochii că și în afara Capitalei există largi posibilități de afirmare.

Și (o ultimă propunere), mă adresez redactorilor revistei „Teatrul”. Lășînd la o parte convingerea mea că această revistă nu acoperă echitabil harta teatrală a țării, în sarcina ei ar intra — și perioada de vară, fără premiere teatrale, este cea mai adecvată — organizarea unor ample dezbateri asupra stagiunilor expirate, încercarea de a desemna, cu riscul inerent al relativității, cel mai bun spectacol, cea mai bună regie, scenografie, interpretare a stagiunii, așa cum în lumea filmului romănesc se procedează cu regularitate în fiecare an.

Am făcut aceste propuneri cu convingerea că, împreună cu multe altele, izvorite din aceeași grijă și simț al răspunderii pentru cultura Romăniei socialiste, pe care o dorim cu toții la nivelul realizărilor din celelalte domenii de activitate, vor contribui la creșterea eficienței muncii noastre, la înflorirea întregii vieți educativ-politice și cultural-artistice.

